

I dag 2 nc. av Aftenposten + A-Magasin.

Løssalg 30 øre

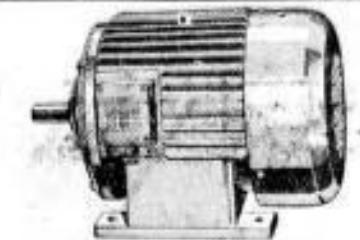
Aftenposten

Nr. 154; Morgennr. Abonn.pris: Innenbys Kr. 11.00 pr. kvartal
3.75 pr. måned

Oslo, lørdag 26. mars 1938

Abonn.pris: Utenbys Kr. 12.00 pr. kvartal
4.25 pr. måned

Morgennr. 79. årg.

Elektro-motorer

— fra lager —
Norsk konstruksjon og fabrikat.

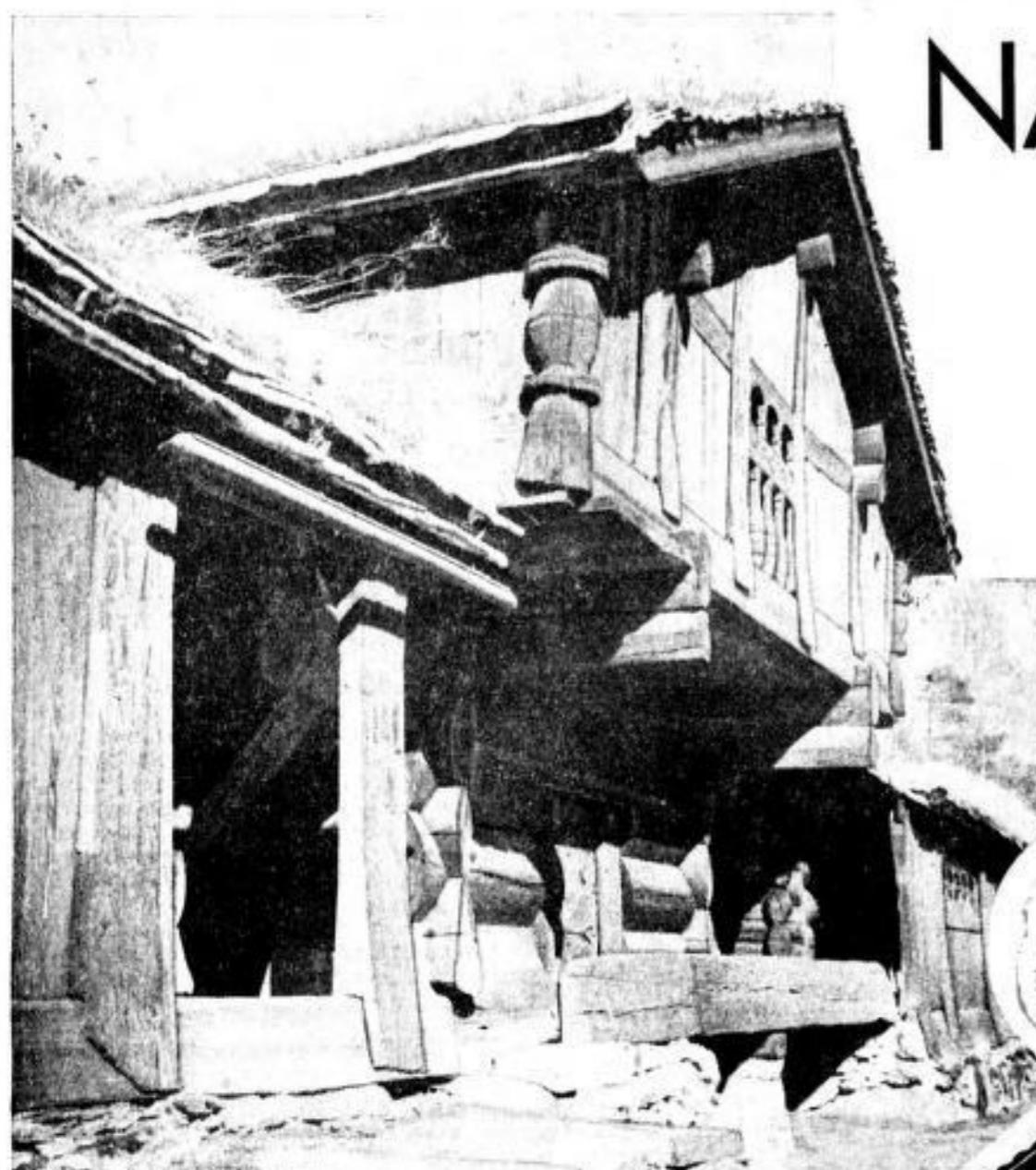
— 600 HK.

N.D.V.

Norsk Dynamo Verksted

Bergensgt. 41.

Centralbord 71935 — Oslo.

NASJONALPARKEN

hvor norsk kultur samler
sine monumenter.

Norsk Folkemuseum,
Nordens største og stadig
i vekst.

Av Henry Røs och

Oyvind Sørensen har her tegnet Oppgangssagen fra Akra i Kinsarvik i Hardanger med sin enkle, monumentale konstruksjon. Til høyre har han som prydbånd brukt et middelaldersk dyremotiv fra en «ullkake» fra Setesdal.

Også dyrefigurer i initialbokstaven til denne artikkelen er fra samme treskrift.

USEUM — hvad forbinder folk først og fremst med det ordet? Ennu er det vel ikke nogen overdrivelse å si at de aller fleste mennesker tenker på et dødt lager av ubruklig ting, når de hører ordet museum nevnt — en ellers velordnet og slett ikke billig opstilling av saker som er uten berøring med det levende livet. Kort sagt: Museene er et slags videnskapelig organisert pulterkammer for samfundet eller hvem det nu er for. I allfall ikke for dig og mig.

De fleste optør også overfor museene som det er vanlig overfor pulterkammer: De holder sig borte fra dem. De lever sitt liv på kontor og gate og kafe langt borte fra museene, som de lever det i stue og kjøkken og have uten at pulterkammeret et pleiblikk er i tanken deres engang.

Og allikevel — tvers gjennom denne likegyligheten (som bl. a. kan føre til slik som at jeg

Det er ren jutulkraft over selve skyggespillet i Setselsanlegget med Oslofjord og Amtstuen.

på en dag traff tre kjente Oslo-akademikere som ennu ikke hadde vært på Folkemuseet merker en nettopp i vår; tid en stadig stigende interesse for museer. I virkeligheten kan denne interessen være så livlig at det mange ganger er nødvendig å tele og regulere den. Hver bygd, ja hver grunn kan en næsten si, viser lyst til å gå igang med bygdemuseer, og en ser stadig flere fag og etater gå igang med å samle til egne museer, lokale eller landsomfatende.

Hvad kommer det av at stadig flere tar fatt på det en næsten kan kalte aktivt museumsarbeide, mens en på den andre siden finner et

Telemarkstaburene står allerede og suger värmen inn i de brunbare tømmerveggene.

uminkset antall folk som aldri besøker et museum en gang, enda de har adskillig av det som kalles «interesse»? Jeg tror ikke det er råd å gi ett enkelt, samlet svar på dette spørsmålet. Det er ingen enkelt grunn. Det er mange. Nogen av dem ligger i samfundet, nogen hos menneskene, men slett ikke så få hos museene selv.

Den økning i museumsinteressen som en tydelig ser nu, den henger ofte sammen med folks trang til å festne sin egen innsats og betydning ved å gi den bakgrunn i en større sammenheng. Denne sammenhengen kan være historisk betonet: «Mitt arbeide er en fortsettelse av slektens og bygdens arbeide gjennom generasjoner. Jeg er skudd på en stamme med høi formkvalitet, og slett ikke bare en ensom og hundset skattekobber». Dette er et meget naturlig resonnement som fører til at de går igang med bygdemuseum særnart det byr sig hove til å skaffe en gammel bygning og et par seletojer.

Eller en postmann som sliter i sitt arbeide et stasbestemt antall timer daglig, føler en viss tilfredsstillelse ved å tenke på at han er litt av Weltpostverein eller ved å konstatere hvor mektig makt staten er idag enn den gangen de dreiv med nogen næsten utrolig primitive greier. Og så får vi et postmuseum.

Dette er det enkleste resonnement som kan føre til at vi får nye museer. Det er forresten ett som er enno enklere, og som virkelig begynner å få stor betydning, selv om det ikke har stor interesse i denne forbindelsen, nemlig: Når de andre har et museum, så skal vi også ha et.

Men det er også grunn til å tro at ikke store deler av den nye museuminteressen ligger resonnement om meget større kulturell vidi, det nemlig at museene har betydning for vår egen kulturrenkjennelse både nasjonalt, kulturelt og rent faglig. Fagmannen kan få vite meget om faget

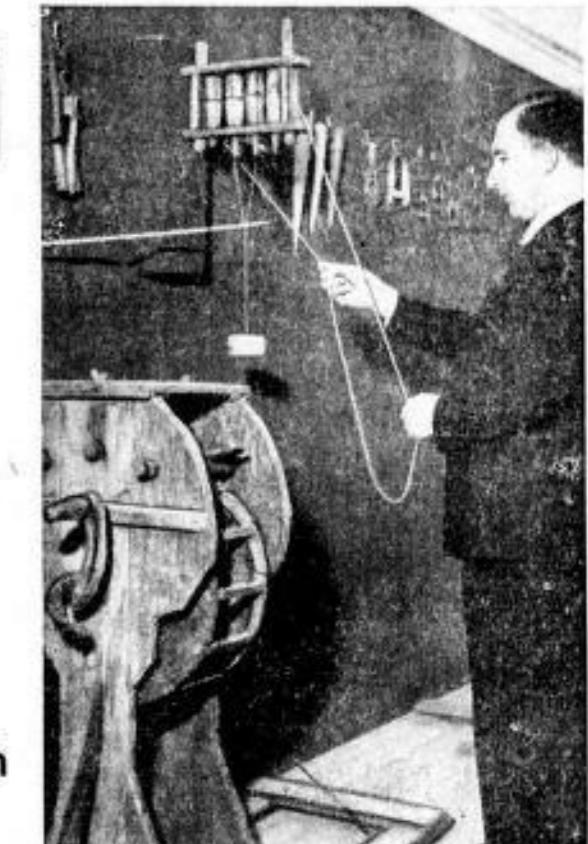
sitt på et museum, og det gir ham både øket dyktighet og øket arbeidsglede.

Vi får vite meget om oss selv som folk på et museum, vi får kansje se hvordan som skiller oss fra andre folk også. Og vi kan lære å bli glad i vakker form og i kunst, slik at livet blir rikere på den måten.

Men hvordan henger det så sammen at en stadig finner like mange som er helt uten interesse for alt hvad museene kan ha å by dem?

Hos en del mennesker som er absolutt blottet for fantasi, vil et museumsbesøk uten veiledning, låse i et stort museum, bli en vandring gjennom saler med en mengde dumme ting, som er rare i den første salen, men helt likegylige i den neste, — og vandringer er så uendelig trettende at han lover sig selv at dette skal han aldri gjøre mer.

Hos andre ligger det ingen slik ulyst bak passiviteten. De er bare aldri

Konservator Stigum demonstrerer det enkle «rep-slaget» som fiskerne brukte til å lage sine egne tiftefortømmer.

blitt dratt til noe museum, og så er det så meget som drar i de få ledige timene de har at det blir ikke noget museumsbesøk av.

En annen igjen har et halvkjennskap til museene som gjør dem helt u-spennende for ham. En gang i barndommen var han der. Det husker han riktig ikke stort av. Men han har vært der, så det er ingen nyskjerrighet igjen hos ham. Og så går han forbi dem, som han har gjort hver dag siden han var gutt. Den trappen til Historisk Museum som han kjenner inntil kjedensomhet, den har for ham aldri vært annet enn en trapp til å gå forbi, for det har han gjort hver dag i livet til bestemte klokkeslett. Det er denne typen som kan trave sig doddstrett i Louvre uten en eneste gang å ha vært innom Nasjonalgalleriet hjemme i Oslo.

Men for de fleste er det viistnok rene opdagelses-, en kan næsten si utdannelses-årsaker som holder dem borte fra museene. De vet ikke hva museene har av verdier for deres egen eller deres interesser. De har kanske aldri fått oppmuntret sine åpen for den enkle sammenheng som det kan være mellom deres egen lærerkjennelse og de tingene de kan få se på et museum. Her har skolene et stort ansvar — og en stor oppgave, som de forresten nu tar sig alvorlig av. Også presse og kringkasting kan gjøre meget her. Det er en betydningsfull oppgave. For det gjelder en livsberikelse for store deler av folket.

Men også museene selv kan gjøre meget for å bedre forholdene. Og bak dem igjen ikke minst de bevilgende myndigheter som kan sette museene i bedre stand til å fullføre sin kulturoppdragende oppgave.

Fortsatt side 2.

Mundheimsgården fra Sunnhordland som ennu ikke er ferdigbygd.

FORSVAREREN

Hvor meget betror tiltalte sin forsvarer?

Og hvordan skal forsvareren optrede, hvis han har fått kjennskap til at den tiltalte er skyldig?

Litt om det vanskeligste problem i en forsvarers gjerning og et apropos til Mary-saken.

Advokat Egil Reichborn-Kjennerud uttaler sig til *Altensposten*.

Under Mary-sakens behandling i lagmannsretten var det ett spørsmål som stadig trengte sig frem etter som indiclene høpet sig op mot Ingvald Hansen: *Hvor meget har den tiltalte luft sin forsvarer vite?* Hvis han har begått ugjerningen, har han da betrødd sig til sin forsvarer? Prover forsvareren å få den tiltalte frikjent til tross for at han kjenner til hans skyld?

Det er rimelig at slike spørsmål reiser sig hos folk som følger en dramatisk rettsak, for det er en meget almindelig opfattning at det er en forsvarers oppgave i rettsaken å få den tiltalte frikjent for enhver pris. Denne opfattning stemmer imidlertid ikke med forsvarerens stilling i den norske straffeprosessordning, og man kan trygt gå ut fra at de fleste norske jurister ikke opfatter forsvareropgaven slik.

Men i hvilken grad har da forsvareren den tiltaltes fortrøflighet? Advokat Reichborn-Kjennerud, Vesla Hansen, forsvarer, var inn på det i sitt vidneprov i Mary-saken. Vesla Hansen hadde, som det vil erindrkes, påstått at hun hadde fått et tilslagn fra pátalemyndigheten om at saken mot henne skulle bli henlagt, hvis hun ville fortelle hvad hun visste om Ingvald Hansen. Det hadde vært en konferanse herom mellom forsvareren og politifullmektig Brinchmann. Advokaten forklarte i sitt vidneprov at han bare hadde gjort hvad han ansa det for sin plikt å gjøre, — foreoldt Vesla Hansen at hvis hun hadde nogen kjennskap til at Ingvald Hansen var lille Marys morder, så måtte hun ikke fortelle det av hensyn til sin egen sak.

I en samtale med en av våre medarbeidere utdypes advokat Reichborn-Kjennerud nærmere det interessante tema om forsvarerens stilling overfor den tiltalte. Reichborn-Kjennerud er en moderne jurist, en av våre mest benyttede forsvarere, som tross sin ungdom har gjort sig bemerket i en rekke store rettsaker. Det er neppe nogen av våre yngre jurister som har større erfaring som forsvarer enn han.

Det spørsmål De der er inne på berører det vanskelige punkt i forsvarerens forhold til den tiltalte, sier han. En forsvarer har en sterk makt over den tiltalte. Han er praktisk talt den eneste mannen den tiltalte snakker med og høifall den eneste han kan snakke nogenlunde åpen med. Hvis forsvareren går hardt på kan han som oftest regne med at tiltalte snakker sant. Den foreligger med andre ord en uhyggelig mulighet for tiltåelse. Og hvis mannen er skyldig og tilstår under dette press, hva skal så forsvareren gjøre?

Han kan ikke bruke tiltåelsen mot den tiltalte vilje. Det vilde være både straffbart og moralisk forkastelig, — et rent bedrag overfor den tiltalte. Frustrert saken kan forsvareren heller ikke godt gjøre. Det vilde svekke den tiltaltes stilling at han må bytte forsvarer. Aha, vil folk si, saken er så skitten at ikke engang han vil ha fingrene bort i den. Den tredje mulighet er å fortsette forsvarer. Men hvilket forsvar vil det bli. Man kan da ikke sette alle kluter til mot det man vet er riktig og gå inn før det man positivt vet er svindel. Derved vilde han blandt annet utlevere seg til tiltalte på en nydelig måte. Man setter sig da i enhver henseende på samme nivå som han, og forsvareren vilde utvilsom også under prosedyren føle at han stod på tiltaltes plass.

Det finnes bare en utvei, og det er aldri å gå inn for å hente en tiltåelse som man må vente at den tiltalte ikke vil vedstå sig i retten. Forsvareren må finne sig i å stå i samme stilling som pátalemyndigheten, å veie tiltales forklaring som den allerede foreligger, sammenholdt med bevisene og ta sitt utgangspunkt på det grunnlaget.

Men nu kan det tenkes at tiltalte kommer med sin tiltåelse uten foranledning av forsvareren. I så fall må forsvareren kunne forlange at tiltaltes fremmes i retten. Hvis ikke må han trøstet sige saken. Den tiltalte har krav på forsvareren tausht, men han har ikke krav på at forsvareren ginn for en urettvis sak.

Det er stor forskjell på dette tilfelte og det at forsvareren formelig tyner en tiltåelse ut av sin klient. Men det skal være sikert at det kan være grenssetilfelle, hvor vanskelighetene kan bli store nok, tilfelle hvor forsvareren før han går i retten først må finne forsvarer for sig selv for han kan tenke på tiltaltes. Men her skal tvilen

aldri gå i tiltaltes favor, alltid i forsvarerens. En forsvarers stillingtagen til spørsmål av den art er langt viktigere enn tiltaltes sak.

— Det som blir igjen, er alltså den gamle regel at det også er forsvarerens plikt å bidra til sakens oplysning?

— Ja, og det er nok en erfaring som alle forsvarere har gjort, at objektiviteten er et middel som alltid fører frem i forsvarerens hånd. Man skal aldri referere bevisene galt, aldri soke å fremme beviser som i sig selv ikke er noget verd, aldri soke å velte pátalemyndigheten bevis ved å gå på de personer, som står bak bevisene, enten det nu er pátalemyndigheten representanter eller andre vidner. En lagrette skal alltid ha inntrykk av at den en forsvarer sier er solid, og en forsvarer bør også sørge for at de sluttninger, han trekker av bevisene, forutsettes å ligge nogenlunde i tråd med hvad en alminnelig reagende lagrette vil slutte. Omsider kommer da den avgjørende sluttning, og også her må man innta et fornuftig resonans. Vil dette gå i tiltaltes disfavor, er det fornuftigst ikke å trekke nogen sluttning, men overlate det heit til lagretten.

Premlegges en sak på den måten, vil det være en styrke og man risikerer neppe nogen uriktig avgjørelse.

— Men det skal vel heller ikke så lite tak-tikk til?

— Nei, selvsagt består ikke forsvareres styrke utelukkende i objektiviteten. Han må også kunne fremlegge en sak teknisk forsvarlig og velge den riktig tak-tikk når han anlegger forsvarer. Et lite eksempel vil vise hvilken betydning det har at man spiller sine kort riktig. Det var en bildrapassak. Påtalemyndigheten kjørte i flere dager og hadde virkelig gode kort på hånden. Forsvareren manglet helt bildkort.

Den drepte var utvilsomt påkjørt av bil. Avsaksforholdet var på det rene. Forsvareren måtte erkjenne at utvilsomt drap var en mild betegnelse på den utførte kjøring, den eneste dannelsen var at forsvareren mente at statsadvokaten burde ha reist tiltale for utvilsomt drap. Alt lå så skjønt til rette, det var virkelig harmoni av dimensjoner i lagmannsretten. Tilbake stod bare prosedyren.

Men når forsvareren for det meste hadde holdt munn, og hvor han hadde uttalt sig, hadde han vært enig med statsadvokaten, så var det fordi han hadde et kort på hånden, som bare kunde gjøre den tilslaktede virkning i det rette sieblikk. Ingen hadde nemlig i virkeligheten spåt å vite på at det var tiltaltes bil som drepte vedkommende. Tiltaltes hukommelse var også mildt sløret på grunn av alkohol. Alle de små bevis som mer eller mindre tilfeldig var fremkommet i retning av at det ikke var hans bil, hadde forsvareren og han alene omhyggelig notert. Det viste sig ved å sammenholde disse bevis i prosedyren og kaste dem inn i rette sieblikk at det var grunnlag for tvil. Fire av lagrettens medlemmer var høifall av den opfattning og forsvareren var spillet på en simpel firer.

Men kan si at det ikke er noget særlig fint spille, men det er høifall verdedels effektivt. Man setter sig da i enhver henseende på samme nivå som han, og forsvareren vilde utvilsom også under prosedyren føle at han stod på tiltaltes plass.

Men den forsvarer som benytter sig av dette i utide, som forsøker sig på skuespillerkunst, han er det synd på. For ingen steder kan en tone klinge mere falsk, mere skjærende, enn i en norsk rettsal.

Men man kan med sterke rett sperre om den slags manipulasjoner tjener til å fremme rettferdigheten. Ja, det vil alltid være et vanskelig og skjønnsmessig spørsmål, som man må ta standpunkt til i hvert enkelt tilfelle. Og ved bedjessmessen må man se hen til forsvarets dårlige stilling i prosessen. Den twinger forsvareren til å spille sine kort behendig. Det riktige resultat er det lagretten kommer til. Betingelsen for at dette resultatet nærmer sig det objektivt riktige er at det opstår nogenlunde likevekt i partenes stilling. De små taktskifte hensyn forsvarer av og til må ta, kan ikke på langt nær opprette likevekten i forhold til pátalemyndigheten dominérerende stilling i straffeprosessen.

— Hvorfor oplever man så sjeldent at forsva-

Charles Vanel som forsvarssøkende i det typiske franske «rekants-drama» *«Et jellirin»* som gikk på Casino.

Overst: Dreyfus bergmøte med forsvarerens advokat Labori slik som Donald Crisp fremstilte ham i filmen *«Zola»*.

Fortsatt filmsiden.

Hullet i Glittertind.

Nasjonalparken.

Fortsatt fra 1. side

Om Norsk Folkemuseum kan en i grunnen si at det er stiftet i høifall tre ganger. Første gangen var 19. desember 1894 da «Foreningen for Norsk Folkemuseum» ble opprettet. Andre gangen var 29. november 1896, da samlingen ble åpnet i to værelser oppi i Universitetsgaten. Den tredje gangen var 1901–1902, da samlingen ble ført over til Bygdø etter at plassen der ute hadde fått «kulturhistorisk vissel» ved den store kulturturistiske utstillingen i 1901.

Og fra 1894 til idag er det én manns initiativ og arbeidskraft som har skapt og båret verket. Folkemuseet er direktør Hans Aalls personlige livsverk. Så vidt jeg vet er det nu Nordens sterkeste museum. For 40 år siden var det to små værelser med gamle ting! Men her er ikke plass til å gi et billede av denne merkelige manns store verk og utmale hans betydning for norsk kultur. Han har fått borgerdådsmedaljen i gull. Mer skulder det ikke være nødvendig å si om den ting.

Jo, det er ett trekk til som jeg vil nevne, et internt anliggende kanskje, men så karakteristisk at det fortjener å bli kjent. Alle direktør Aalls medarbeidere på Folkemuseet, gamle og unge, videnskapelige og tekniske hjelptere, kaller han bare med ett navn: «Pappa». Så enerikadend er den betegnelsen at vi som går der ute litt ofte, rett som det er griper oss i å bruke navnet.

Og det ligger meget mire enn en form eller en jargong i det navnet, det merker en lett som det er. Et eksempel fra forleden dag:

Jeg gikk sammen med konservator Hilmar Stigum og så på de gye anleggene der ute. Og vi kom til å snakke om Landbruksmuseet som Stigum hadde montert så udmerket og har fått så mange lovord for. Han er da også idag vår fremste spesialforsker på redskapskulturens område.

— Ja, sier magister Stigum, jeg må nok tilstede at der har jeg fått ros for mange ting som egentlig er Pappas ideer!

Slik sitter han alltså ennu derute den gamle gjen og har ideer og initiativ å dele ut til sine unge medarbeidere, i en alder da folk ellers ikke pleier å ha stort annet enn erfaring å rutte med. Han er da virkelig ikke så langt fra 70 år!

Hvad er så dette museet? Det er kanskje enkelt å si om oversikten i museets egen «fører»:

Advokat Egil Reichborn-Kjennerud.

Som de fleste vel har sett av fotografier eller kjennere av selvstyrt, har Glittertind en snekalott som har gjort tinden til det høieste punkt i vårt land. Etter de sistre års store snesmelting ser det ut til at Glittertind områder må oppgi sin fremskutte stilling til fordel for den egentlige rettmessige innehaver av tinden: Norges høieste fjell, Galdhøpiggen, som er av sten tvers igjennom, og som ikke har forsøkt å hjelpe sin høide med kunstige midler.

Varme soner har de senere få tøret sterkt på sine og i våre fjell, og på Glittertind topper kom forleden til å synse et spalteformet hull gjennom toppen. Nu vil man vel undre seg over hvordan det kan bli et hull i toppen: men saken er den, at inot sydfaller tinden i øst i slakre runding, mens nordaften av fjellet, på grunn av artusenes sprengning av evig sne og is, faller av næsten lodret. Her på skyggesiden, hvor solen ikke har hatt slik makt, har det dannet sig en brue, som etter hvert har brutt ned fjellet og ført resten bort.

Hullet som har en lengde i spalten på ca. 3 meter, går skratt ned gjennom tindens egg fra den runnende side til den bakte side. Gjennom dette næste året ser man ned på den flere hundre meter nedenfor ligende bre. Hvis rotasjonspressen farer pent frem med billede, ser man gjennom hullet hvordan fjellets kam danner skygge på breen.

Seierherren Ved Hampton Roads.

Svensk storfilm
på trappene.

Filmene om de store menn er blitt et fremtredende trekk i de senere års filmproduksjon. Svenskene har nu laget en slik film om en av sine sonner, den berømte oppfinneren John Ericsson. Det er en kjempeoppgave svensk film har tatt på seg her, både teknisk og økonomisk, og den er jo fort vel i huen for så vidt som filmen i sitt hjemland allerede er blitt en veldig suksess og har fått en anerkjennende kritikk. Produsent er Svensk Filmindustri og regissør Gustaf Edgren, som har laget så mange av svenskenes storfilmer, bl. a. «Värmlänningarna» og «Johan Ulstjernas». Rollelisten omfatter en masse kjente navn: Märta Ekström, Anders Henrikson, Hilda Borgström, Carl Barecklund, Marianne Aminoff, Kotti Chare, Edvin Adolphson, Ivar Käge, Olof Wannerstrand, Sigurd Wallen, Hans Ekman, Richard Lund og flere. Den kjente operasangerinnen Helga Görlin fremstiller den svenska nattergal Jenny Lind som Ericsson møter i Amerika. John Ericssons maktige rolle spilles av Victor Sjöström som i de senere år bare sjeldent er i form til å optrede i film. Men denne rollen har spesielt godt løket ham.

John Ericsson førte et omflakkende liv, og hans oppinnselser lå så langt foran tidenes fattere at han over alt motte den sterkeste motstand. At han vant frem kan han utelukkende takke sin ubestige vifte og sin jernhånd. Mest kjent er han som oppfinneren av propellen, og hvad der i Amerika skapte han den største heder — Monitoren, den nye konstruksjonen på krigsfartøyenes område som gav Nord-Statene sei-

ten i den amerikanske borgerkrig. Det er naturlig at en slik skikkelse har måttet friste svensk filmproduksjon, og det er døbbel at den innsats som er gjort har resultert i en film som også i Norge vil

vinne publikums interesse. Oslo kinematografer har gjort den øre på filmen å plasere den på Saga, hvor den kommer op etter «100 mann og 1 pike».

Overst: Victor Sjöström som John Ericsson.
Under: Gösta Ekman som Hasse Ekman i filmen om John Ericsson.

Nasjonalparken

Fortsatt fra 2. side

betjene dette apparatet som han mener kom hit samtidig med at linjen som fiskeredskap holdt sitt innstog — i annen halvdel av 1500-årene.

Han er også possementmakerverksted, bokker-verksted, hjulmaker- og rokemakerverksted og mange, mange andre, fulle av de merkelige redskap med ennu merkeligere navn, som Stigum snur og vender på for å finne ut hva det i all verden de rare ordene kan bety, egentlig.

Eller har De forsøkt å gå med ungene Deres i leketøysamlingen? Det vil bli en oplevelse for Dem å se de unges glæde — hvis De ikke selv falder slik i staver over alt som «minner» at De glemmer å se på ungene.

Eller tekstilsamlingen, med all den praktfulle gamle vev, hengt opp på bjelker under taket, som tepper ble hengt opp på storgårdsstabburene i gamle dager? Om De ikke bryr Dem så meget om tepper selv, så tenker jeg Dere kone gjør det. Den er også bysamlingene. Vil det ikke sette føleser i sving hos de fleste å få stå inne i den gamle stortingssalen, den hvor folkets kårne kjempet vår selvstendighetskamp frem, helt fra det første ekstraordinære storting i 1814? Hvis de er museumslær kan De jo nøre Dem med den — og så for eksempel Ibsens arbeidsverv, som står der i sin rare 80-årsprakt som da dikteren selv satt der og skrev.

Det er jo slett ikke nødvendig — det er ikke fornøytig engang — å ta alt under ett. De store bygdesamlingene kan De jo for eksempel ta en dag De er særlig opplagt, hvis De ikke selv er fra landet og vil tilbringe en stille stund blandt hjembygdsminner.

Forhåpentlig vil det lykkes å bevege «Pappa» til å skaffe Dem nogen gode stoler å sitte på!

Men det som skulde gjøre Norsk Folkemuseum til sommertilfluktssted for når sagt heile byen — det er først og fremst Friulufsmuseet.

Har De stått foran den maktige huslengen fra Setsdal i solskinnsdag mens solen brenner i de gamle metertynne malmfurustokkene? Når så ho Gyro kommer ut på svalen med vassbytto og går ned og tommer den over skigarden — flott rase i hvert trekk og hver bevegelse, og i skinnende, svingende Setsdalsbunad — da har De kalk på hjernen hvis det ikke blir en oplevelse! En setesdals solsøndag en halv times vei fra byen!

Eller har De sittet inne i Raulandsstua fra Numedal, vikingehallen med sagalyset sivende ned fra ljoren og spre sig mykt over den velidige, næsten tomme stuene med det lange bjelkebordet?

Forspk det en gang, gå inn der og sitt stille en stund og la lyset og stemningen legge sig ned over Dem. Så skjønner De blandt annet meget mere næste gang De leser i Snorre.

Men her blir ikke plass til å gå igjennem alle stuene og de oplevelseler de gir, hvis en nærmer seg dem med ro og ikke museumsjager gjennem dem. Gjennemgåelsen vilde aldri ta slutt blandt annet av den grunn at det stadig kommer nye hus til.

Nu er nye store «landsdeler» under anlegg på sydligste delen av museumsfeltet. Bak Tronde-

lag med Stiklestad prestegård kommer vi over til Vestlandet. Her er en rekke hus under bygging nu. Deasverre er endel av Vestlands-tonen ødelagt fordi de har mistet impregnene materialene slik at de er blitt bruke istedenfor å lyse med den vêrslette, solgrå tonen som tommerhus der borte på kysten får.

Men her reiser sig nu det ene Vestlandsanlegget etter det annet — her står oppgangssangen fra Akra i Kinsarvik og kniser med sin helt funksjonalistiske konstruksjon, her ligger Mundheimhusene fra Sunnhordland omkring et tun som nettopp i disse dager ligger der og oser i vârsolen som et skinnende gult teppe av lerflivler.

Langs etter dette området er det fylt op en kunstig åsrygg, «Langjellene», og når vi runder dem passerer vi Lista og Jæren. Lendestova fra Jæren er nettopp under bygging nu.

Disse husene blir nok ikke åpnet på en stund ennu. Men det er nok av stuer ferdige. En kan dra på langtur i Norge her ute i en godværs dag, med nær sagt alle reisens oplevelser undtagen strabasene. Og trives en ikke på landet, så kan en holde sig i Gamlebyen. Det kommer en gang Cappelenggården også.

Tilslutt også litt til dem som aldri tror at vårt eget er så bra som det en finner ute. Det er nettopp kommet et vidnesbyrd om hvordan museet virker på utenlandske fagfolk.

Tre engelske museumsmenn besøkte for et tid siden Norsk Folkemuseum. En av dem, direktøren for Public Museum i Luton, Mr. T. W. Bagshawe, har sendt museet et langt og begleidret brev, hvorav vi har fått anledning til å ta nogen utdrag:

«Det som gjorde mest inntrykk på oss under vårt besøk på Norsk Folkemuseum var at alt virket levende, mens det under lignende omstendigheter i engelske museer ville virke død. Med andre ord, dere har forsatt å gjøre samlingene menneskelige. Jeg sier ikke bare til de gamle stuer på Friulufsmuseet med deres innhold, som ganske naturlig virker «levende», men særlig til samlingene i bygningene rundt «Torvet».

Vi har intet i England som kan sammenlignes med friulufs- og folkemuseene i Norge. I hele England er det intet som engang kan måle sig med det lille Valdreas-museet på Fagernes.

Det var en fornøyelse å spise på friulufsrestauransen på museets område — en ny og ukjent oplevelse før vi kom til Norge. Og vi skal aldri glemme hvor morosom det var å se alle skolebarna som nåd stilfullt opp på restauransen under sitt besøk på museet. Efter de strålende anskuer å domme i det minste vil de aldri finne et museumsselskap kjedelig når de vokser op.

Vi beundrer de kvinnelige vakter i de strålende nasjonaldrakter. De lyte rent op i museet. I England er det ikke redd for slike munstre farver; det later til at man foretrekker at alt skal være i mørke farver.

Gjenstanden i museet, moblene fra de forskjellige trakter, husflids-, håndverks- og landsbruksavdelingene, alt var så vakkert arrangert. For ikke å snakke om utstillingen av gamle norske varer: tinn, glass og fajanse etc. Den er simpelthen enestående. Tekstilsalen er noget av det morsomste jeg har sett — virkelig en overskassel.

Det ser ut til at dere har greid å gjøre så meget mere ut av pengene enn vi kan. Mange av utstillingene må ha kostet fjerdedelen av hvad endog et lite museum i England bruker; og dere har oppnådd en langt bedre virkning. Den dyktighet hvormed dere har brukt farver, stoffer og belysning er beundringsverdig. Hvis bare nogen av våre museumfolk kunde se den nydelige virkning dere har oppnådd med temmelig små midler, vilde de være forbiset, og det vilde gå opp for dem at noe lignende kunde gjøres i våre egne museer.

Vi har intet museum i England som utgir slike skrifter som dere. Også her lever degjør dere tingene og gjør dem forståelige. En legger særlig merke til omstillingene munstre farver, som gjør dem spennende og far til å ønske å se innholdet.

Jeg forlot Norsk Folkemuseum meget motstrebende og med sorg over at jeg ikke hadde hørt å kjenne dets metoder for lenge siden og overført nogen av dem til England. Imidlertid er det aldri for sent å begynne!»

Det samme kan den delen av publikum si, som ennu ikke kjenner Folkemuseet.

Henry Rosoch.

Stjerner i ANNEN PLAN

Fra venstre:
Mischa Auer,
Alice Brady,
Eugen Paetete
og Jenks.

Det er skuespillerne i det såkalte annet plan som i alle gode filmer i hoi grad er med på å bringe suksessen i land. Ta for eksempel den Btt eldste skuespillerinnen som er vertinne i det meget morsomt og nittiig gjengitte society-selskapet i «100 mann og en pike». Vi har molt henne mange ganger før, som regel i lignende roller, og alltid moret oss over hennes ondskapsfulle og kostelige karakterisering av den overfladiske societydamen som er opfattt av selskapelighet og veldedighet eller av å gi det bort sin datter til den jordelaktigst mulige manus. Hun heter Alice Brady og er en meget kjent scenceskuespillerinne i New York. En annen kjent skuespiller som vi ofte har sett på lerretet, er Eugen Paetete som i «100 mann og en pike» spiller Alice Brady sengsterke ektefelle og som møter sin ekstravagante frues luner og innfall med mere eller mindre uformellhet av temperament. Et storverkt bidrag til denne filmens suksess gir videre Frank Jenks som spiller chaufforen som av den pengelense, men optimistiske Deanna Durbin engasjerer til den journalisticke kjæreturen rundt i New York, som han gjør enda formidligere enn manuskriptforfatteren har tenkt sig den ved sin beherskede og derfor dobbelt virkningsfulle komisk. — En fjerde suksessskuespiller i filmen er Mischa Auer, flottenste og Deannas gode venn, som vi har lagt merke til ustanslig på lerretet i de siste sesongene. Nogen sier at han er den berømte russiske violinist og pedagog Leopold Auers son, andre at han er hans nevø. Det kan nu være det samme. hovedsaken er at han er blitt en meget populær filmskuespiller i annet plan, og han fortjener sin popularitet for de morsomme små studier han gir av forskjellige mennesketyper, helst litt forsojne, enten det nu er en greve uten penger eller en musiker uten arbeide.